

Caesar Augustus Hodiernus Ex Mausoleo Loquitur, per Eulàlia Lorés

[Eulàlia Lorés Otzet, filòloga clàssica](#)

Amb motiu de la darrera tertúlia de Tot Història Associació Cultural dedicada al bimil·lenari de la mort d'Octavi August que vàrem dur a terme divendres 4 de juliol de 2014, vaig redactar aquestes línies, inspirades en els llibres que eren el motiu de la nostra xerrada. En ell vaig voler fabular sobre un testament escrit per aquest emperador des del més enllà.

Per a la seva factura vaig utilitzar com a obres de referència *El Segle d'August de Pierre Grimal*, publicat a l'editorial *Barcelona: 1984* l'any 1999, el llibre segon de l'obra de Suetoni *La vida dels dotze Cèsars* de l'editorial Bernat Metge i el testament del propi August, *Res gestae diui Augusti*. En definitiva, he pretès condensar-ne el contingut i, com que de les obres llatines antigues en vaig fer una lectura en llengua original, he volgut ensems parafrasejar-ne alguna frase a manera de joc literari. Heus ací, per tant, l'escrit, que en darrera instància vol recordar un període que, per bé i per mal, ha resultat clau en la gènesi de l'art, la literatura i de l'acció humana posterior.

CAESAR AUGUSTUS HODIERNUS EX MAUSOLEO LOQUITUR

Ego , qui mihi nomen primum Gaius OctaviusJo, que vaig tenir el primer nom de Gai Octavi Turí, Thurinus fuit, natus sum anno DCXC a.U.c.,^[1]vaig néixer l'any 690 des de la fundació de la Ciutat, Marco Tullio Cicerone atque Gaio Antonioquan Marc Tul·li Ciceró i Gai Antoni eren còsols, el consulibus,^[2] a.d. IX Kal. Octob^[3] in montenovè dia abans de les calendes d'octubre al mont Palatino. Meus maior avunculus Gaius Iulius CaesarPalatí. Gai Juli Cèsar, el meu oncle avi, em va me adoptavit et tum mihi nomen Gaius Iulius Caesaradoptar i aleshores em vaig dir Gai juli Cèsar Octavianus fuit. Octavià.

Consulatum anno aetatis vicesimo invasi aut populusVaig envair el consolat als vint anys o bé el poble em me creavit consulem, non memini, atque in eodemva nomenr còsol, no me'n recordo, i en aquell anno triumviratum cum Antonio et Lepido feci et permateix any vaig formar el triumvirat amb Antoni i continuos annos decem triumvir fui. Post bellaLèpid i durant deu anys seguits vaig ser triumvir. quinque, Principem me creavit Senatus, et pauloDesprés de cinc guerres, el Senat em va nomenar post Munati Plancti sententia Augustum; et iam tumPríncep i una mica més tard per suggeriment de nomen me Caesarem Imperatorem Augustum esseMunaci Planct, August; i des d'aleshores em va me delectavit. Tandem per Valerium Messalam,agradar de dir-me Caesar Imperator Augustus. populus maximo consensu Patris Patriae cognomenFinalment el poble a través de Valeri Messala em va mihi detuli. atorgar el títol de "Pare de la pàtria"amb el més gran acord.

Nam primo rem publicam senatui populoque reddere cogitavi, sed melius fuit eam saluam ac sospitemEn efecte, de bones a primeres vaig pensar de sistere in sua sede, cum me. Ego autem sempertornar la república al Senat i al poble, però va ser arbitror ut dux lente festinare debeat, prudenter, obmillor mantenir-la sana i estàlvia al seu lloc, amb mi. eam causam optimi status auctor fui et rei publicaeTanmateix jo sempre he pensat que un general ha fundamenta inconmutabilia mansura erant. d'afanyar-se lentament, per prudència, i per aquesta causa vaig ser l'autor del millor règim i els fonaments

Ego tredecies consulatum habui, atque perde la república havien de romandre inalterables. quadraginta unum annos Princeps senatus fui et,

Lepido mortuo, per viginti sex annos Pontifex Vaig tenir tretze vegades el consolat, vaig ser durant Maximus. Et per triginta septem annos Tribunus 41 anys Príncep del senat i després de la mort de plebis fui. Meae erant imperiales provinciae, Lèpid, durant 26 anys vaig ser Pontífex màxim. validiores et non pacatae, cum Augusti legatis ad Durant 37 anys vaig ser Tribú de la plebs. Meves eas in meo nomine regendas atque cum legionibus, eren les províncies imperials, més fortes i no ut Tarraco in Hispania; alterae erant senatoriales pacificades, amb llegats d'August per regir-les en el provinciae, sine legionibus, quia pacatae erant, nisimeu nom i amb legions, com Tarraco a Hispania; les Africa, quae unam legionem habebat. Ergo altres eren províncies senatorials, sense legions, magistratus potestatem ?maxime tribuniciam perquè havien estat pacificades, excepte Àfrica, que potestatem atque imperium? atque senatus tenia una legió. Per tant, vaig retenir tot sol el poder auctoritatem solus tenui.

del magistrat ?especialment el poder tribunici i el poder militar? i l'autoritat del senat.

Et cum veteribus novisque legibus maiorum mores

reduxi et eas tradidi ad posteros. Ego cum meo También vaig recuperar els costums dels amico Marco Vipsano Agrippa plurima opera publica avantpassats amb velles i noves lleis i les vaig extruxi per totum imperium et marmoream reliquit transmetre a la posteritat. Amb el meu amic Marc Romam quam latericiam accepi. Tandem cum altero Vipsani Agrippa vaig bastir moltes obres públiques per amico Maecena concessi ut latini poetae florerent: tot l'imperi i vaig deixar de marbre Roma que vaig Virgilius Horatiusque Propertiusque et alii. Meus brebre de maó. Finalment, amb Mecenes, un altre amicus Virgilius aetatis aureae reditum in Ecloga amic, vaig permetre que florissin els poetes llatins: Quarta auream aetatem nuntiavit:

Virgili, Horaci, Properci i altres. El meu amic Virgili va anunciar el retorn de l'Edat daurada a l'Ègloga IV:

"Ultima Cumaei venit iam carminis aetas;

magnus ab integro saeculorum nascitur ordo.

iam redit et Virgo, redeunt Saturnia regna,

iam nova progenies caelo demittitur alto.

tu modo nascenti puero, quo ferrea primum

desinet ac toto surget gens aurea mundo,

casta fave Lucina; tuus iam regnat Apollo."

Ha arribat per fi la darrera Edat profetitzada per la Sibil·la de Cumes; després d'una llarga cadena de segles, neix una nova època. Ja torna també la constel·lació de la Verge i torna el regnat de Saturn; ja se'ns envia des de les altures del cel una nova descendència. Tu, casta Lucina, ajuda el noi que acaba de néixer, ara que comença a declinar la raça de ferro; i sorgeix arreu del món una nova generació daurada; el teu Apol·lo ja regna

Tres cops el Senat va tancar el temple del déu Janus Quirí, quan només havia estat clos dues vegades abans que mi. També a causa de les victòries a

Ter Senatus Ianum Quirinum clusit, ut solum bis ante Hispania i a la Gàl·lia pel meu retorn va decidir que me clausum erat. Etiam ob uictorias in Hispania havia de ser consagrada una Ara de la pau prop del atque in Gallia pro reditu meo censuit consacranda Camp de Mart. He llegat un gran imperi, però encara esse Aram Pacis ad Campam Martium. Magnum ara a causa de les desfetes de Lòl·lius i de Varus Imperium legavi, sed etiam nunc ob Lollianam especialment, a Germània, estic tan consternat que Varianamque maxime cladies in Germania adeocrido des del meu Mausoleu: Quintili Varus, torna'm consternatus sum ut vociferam ex meo Mausoleo: les legions! Ai dels vençuts!

Quintili Vare, legiones redde! Vae victis!

Una enorme suma de diners vaig donar o bé a l'erari,

Maxima copia pecuniae dedit vel in aerarium velo bé per a la plebs romana o bé per als soldats plebei romanae vel dimissis militibus vel coloniis llicenciats o bé per a les colònies i els municipis. municipiisque. Refeci sacrasque aedas numero Vaig restaurar 82 temples, el teatre de Pompeu, les octoginta duas et Pompei theatrum et aquarum rivas ribes de les aigües i la via Flaminia. Jo o la meva et viam Flaminiam. Ego aut mea familia patrocinated família vam patrocinar espectacles caríssims als sumus impensissima spectacula scaenica et munerateatres, jocs de gladiadors, jocs atlètics, caceres i gladiatorum atque athletas atque venationes et batalles navals. El Senat amb el Poble romà i les

naumachiae. Senatus cum Populo Romano atquenacions sempre era tan feliç que sovint havia gentibus semper tam felix erat quam decretaveratdecretat que supliquessin per mi als déus immortals; saepe pro me supplicandum esse diis immortalibus;fins i tot després de la meva mort em van divinitzar, etiam post mortem deum me fecerunt, nam ut vivusja que quan era viu no vaig voler-ho. erat, ego id noluit.

Em vaig casar tres vegades amb Claudia, Escribònia

Tres uxores duxi, Claudiam Scriboniamquei Lívia, i vaig tenir tres néts i dues nétes. de la meva Liviamque, sed Iulia sola filia ex Scribonia tuli etfilla Júlia i d'Agrippa. Volia deixar un hereu, primer en habui duo nepotes et tres neptes ex Iula filia atqueMarcel, fill de la meva germana Octàvia i marit de Agrippa. Heredem relinquere volebam, primumJúlia; després vaig adoptar els meus néts Gai i Luci, Marcellum, Octaviae sororis filium et Iuliae maritum;prínceps de la joventut. Tots van morir! Finalment deinde adoptavi meos nepotes Gaium et Lucium,Tiberi va ser el meu hereu. Oh Fortuna adversa! iuventutis principes. Omnes mortui sunt! TandemVaig haver d'enviar a l'exili els meus tres càncers les Tiberius meus heres fuit. O adversa Fortuna! Meadues Júlies, la filla i la neta, i el meu nét dement tria carcinomata duae Iuliae, filia atque nepta, etAgripa. Vaig viure setanta sis anys, dins el 19 nepotem dementem Agrippam in exilium eiecerunt.d'agost cap a es 17:33 a Nola.

Vixi per septuaginta sex annos, usque ad a.d. XIV

Kal. Septemb.[4] hora diei nona Nolae.

En memòria meva molts autors han parlat de mi. I Si in aquesta tertúlia de Tot Història voleu conversar

In meam memoriam multi auctores de me locutusobre mi, jo us ho permeto. Que tingueu bona salut i sunt. endavant!

Et si in eo conventu Totae historiae colloqui de me vultis ego vobis hoc concedo. Valetate omnes et nolite timere!

[1] Anno Sexscenti nonaginta ab Urbe condita

[2] nam 63aC

[3] ante diem nonum Kalendas Octobres, nam, XXIII septembres

[4] ante diem quattuordecimum Kalendas Septembres, nam, XIX Augustum

Per citar l'article: Lorés, E. (2014). Caesar Augustus Hodiernus Ex Mausoleo Loquitur . *Catxipanda*, 1(1). Recuperat (data de visualització), a <http://wpu.ir/pumh9>